

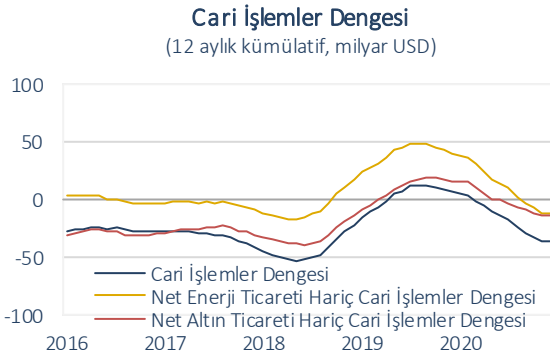

Dış ticaret açığı 2020'de %69,1 genişledi.

TÜİK verilerine göre 2020 yılının Aralık ayında ihracat hacmi bir önceki yılın aynı ayına göre %16 oranında artarak 17,9 milyar USD olurken, ithalat hacmi %11,6 artışla 22,4 milyar USD'ye yükseldi. Böylece, bu dönemde dış ticaret açığı yıllık bazda %3 oranında daralarak 4,5 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. 2020 yılı genelinde ise ihracat 2019 yılına göre %6,3 düşerken, ithalat %4,3 artış kaydetti. Bu dönemde dış ticaret açığı %69,1 genişlerken, ihracatın ithalatı karşılama oranı 2019'daki %86 seviyesinden 2020'de %77,2'ye geriledi.

Cari denge 2020'de 36,7 milyar USD açık verdi.

2019 yılının Aralık ayında 2,7 milyar USD açık veren cari denge 2020'nin aynı döneminde 3,2 milyar USD açık verdi. Böylece, 2019 yılında 6,8 milyar USD fazla veren cari denge, 2020'de 36,7 milyar USD açık verdi. Bu gelişmede 2020'de 25,2 milyar USD'ye ulaşan altın ithalatı ve salgına bağlı olarak zayıf seyreden turizm gelirleri belirleyici oldu. 2019 yılında 25,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşen net turizm gelirleri 2020 yılında 9,2 milyar USD'ye indi. Altın ve enerji hariç cari işlemler fazlası da 2020 yılında 9,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşti.

Doğrudan yatırımlar...

Aralık ayında net doğrudan yatırımlar kaleminde 836 milyon USD sermaye girişi kaydedildi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin yurt içinde gerçekleştirdikleri doğrudan

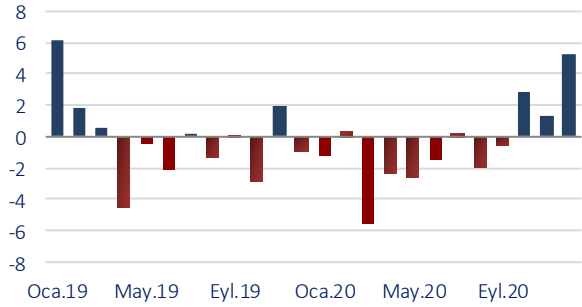
yatırımlar 1,3 milyar USD ile Kasım 2018'den bu yana en yüksek düzeyde gerçekleşti. Söz konusu tutarın %38,4'ü net gayrimenkul yatırımlarından kaynaklandı. 2020 yılının tamamında ise net doğrudan yatırımlar bir önceki yıla göre %26,8 azalarak 4,6 milyar USD oldu. Yurt dışında yerleşik kişilerin Türkiye'deki doğrudan yatırımlarının sektörlere göre dağılımına bakıldığında 2020 yılında finans ve sigorta faaliyetleri ile bilgi ve iletişim sektörlerinin öne çıktığı görüldü.

Portföy yatırımlarında Aralık ayında güçlü sermaye girişi...

Aralık ayında portföy yatırımları kaleminde 5,2 milyar USD net sermaye girişi gerçekleşti. Böylece portföy yatırımlarında Ocak 2019'dan bu yana en güçlü sermaye girişi kaydedilmiş oldu. Öte yandan, yılın tamamında yurt dışı yerleşikler hisse senedi ve DİBS piyasalarında sırasıyla 4,3 milyar USD ve 4,9 milyar USD tutarında net satış gerçekleştirdi. Böylece 2020'de portföy yatırımlarındaki toplam net sermaye çıkışı 5,5 milyar USD oldu.

Net Portföy Akımları

(aylık, milyar USD)

Diğer yatırımlar...

Aralık ayında diğer yatırımlarda 3,2 milyar USD'lik net sermaye girişi kaydedildi. Bu dönemde yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 3,2 milyar USD net azalma kaydederken, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatlarında 425 milyon USD tutarında net artış yaşandı. Aralık ayında bankalar ve diğer sektörler yurt

Türkiye'ye Net Sermaye Girişleri

	12 aylık kümülatif veriler (milyon USD)		Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2019	Aralık 2020	Aralık 2019	Aralık 2020
Cari İşlemler Dengesi	6.759	-36.724	51,0	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	-435	4.862	-	-
-Doğrudan Yatırımlar	6.323	4.631	47,7	10,2
-Portföy Yatırımları	-1.447	-5.493	-	-
-Diğer Yatırımlar	140	9.039	1,1	19,9
-Net Hata ve Noksan	-5.485	-3.276	-	-
-Diğer	34	-39	0,3	-
Rezervler⁽¹⁾	-6.324	31.862	-	70,0

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

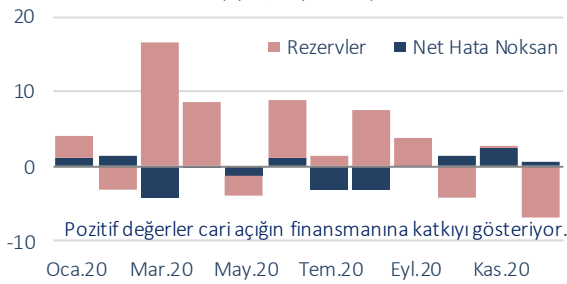
dışından toplamda 1,2 milyar USD net kredi kullanımı gerçekleştirdi. 12 aylık kümülatif verilere göre, uzun vadeli borç çevirme oranı Aralık'ta bankacılık sektöründe %79,8, diğer sektörlerde %75,7 oldu. 2020 yılının tamamında diğer yatırımlarda toplam 9 milyar USD net sermaye girişi gerçekleşti.

Rezerv varlıklar Aralık'ta 6,7 milyar USD arttı.

Kasım ayında 145 milyon USD azalan rezerv varlıklar, Aralık ayında 6,7 milyar USD artış sergiledi. Böylece, 2020 yılında rezerv varlıklardaki azalış 31,9 milyar USD'ye geriledi. 2020 yılında net hata ve noksan kaleminde de 3,3 milyar USD tutarında sermaye çıkışı yaşandı.

Rezervler ve Net Hata Noksanın Cari Açığın Finansmanına Katkısı

(aylık, milyar USD)

Beklentiler...

2020 yılında salgının küresel ölçekte ekonomik aktiviteyi zayıflatmasının etkisiyle ihracat baskı altında kalırken ithalatın artış kaydetmesi dış ticaret açığının hızlı genişlemesine yol açtı. Ayrıca, salgın karşısında alınan kısıtlayıcı tedbirler nedeniyle turizm gelirindeki zayıf seyir de cari açığın genişlemesinde belirleyici oldu. Öte yandan, 2020 yılının son ayında dış ticaret açığında gözlenen daralma, 2021'in ilk ayında da sürdü. Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, Ocak ayında ihracat yıllık bazda %2,5 artarak 15,1 milyar USD ile en yüksek Ocak ayı ihracat değerine ulaştı. İthalat ise %5,6 azalarak 18,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, bu dönemde dış ticaret açığı %32 oranında daraldı. Buna karşın, ana ihrac pazarlarında Covid-19 vaka sayılarındaki artışlara bağlı olarak devam eden karantina uygulamalarının dış ticaret ve turizm gelirlerini önümüzdeki aylarda da baskı altında tutması bekleniyor. Ülkelerin aşılama sürecindeki hızına ve başarısına bağlı olarak, yılın ikinci yarısında turizm gelirlerinin cari denge üzerindeki baskıyı hafifletebileceği düşünülüyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Aralık		%	12 Aylık
	2019	2020	Değişim	Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-2.737	-3.210	17,3	-36.724
Dış Ticaret Dengesi	-3.673	-3.344	-9,0	-37.878
Hizmetler Dengesi	1.807	644	-64,4	9.640
Seyahat (net)	1.112	617	-44,5	9.180
Birincil Gelir Dengesi	-1.119	-590	-47,3	-8.769
İkincil Gelir Dengesi	248	80	-67,7	283
Sermaye Hesabı	-2	-7	250	-39
Finans Hesabı	-988	-2.483	151,3	-40.039
Doğrudan Yatırımlar (net)	-704	-836	18,8	-4.631
Portföy Yatırımları (net)	888	-5.209	-	5.493
Net Varlık Edinimi	1.234	23	-98,1	220
Net Yükümlülük Oluşumu	346	5.232	1.412,1	-5.273
Hisse Senetleri	89	269	202,2	-4.255
Borç Senetleri	257	4.963	1.831,1	-1.018
Diğer Yatırımlar (net)	-633	-3.172	401,1	-9.039
Efektif ve Mevduatlar	-2.202	-3.105	41,0	-19.779
Net Varlık Edinimi	375	-3.188	-	-1.932
Net Yükümlülük Oluşumu	2.577	-83	-	17.847
Merkez Bankası	1.995	-2	-	12.661
Bankalar	582	-81	-	5.186
Yurt Dışı Bankalar	333	425	27,6	6.028
Yabancı Para	227	613	170,0	1.865
Türk Lirası	106	-188	-	4.163
Yurt Dışı Kişiler	249	-506	-	-842
Krediler	3.673	-981	-	8.199
Net Varlık Edinimi	143	311	117,5	-1.281
Net Yükümlülük Oluşumu	-3.530	1.292	-	-9.480
Bankacılık Sektörü	-79	559	-	-5.050
Bankacılık Dışı Sektörler	-3.517	604	-	-4.007
Ticari Krediler	-2.205	915	-	2.546
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	101	-1	-	-5
Rezerv Varlıklar (net)	-539	6.734	-	-31.862
Net Hata ve Noksan	1.751	734	-58,1	-3.276

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Başekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

İlker şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Kaan Tuncalı
Uzman Yardımcısı
kaan.tuncali@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hişbir şekilde finansal enştrmanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hişbir şekilde Türkiye İř Bankası A.ř.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İř Bankası A.ř. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İř Bankası A.ř. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değerliklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İř Bankası A.ř. hişbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaşla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.